

АКТ
лісопатологічного обстеження та
оцінки санітарного стану насаджень

м. Борзна

14.05.2025 року

Нами, головним лісопатологом ДСЛП «Харківлісозахист» Вороб'єм Є. В., головним лісничим ДП «Борзнарайагролісгосп» Гордієнком В. М., разом з лісовою охороною проведено обстеження насаджень ДП «Борзнарайагролісгосп» Чернігівської області з метою визначення та оцінки їх санітарного стану.

Загальна площа обстеження – **122,3 га**.

В результаті обстеження встановлено наступне:

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га.	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2016 року						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	Середня висота, м	Середній діаметр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
16	15	4,3	10СЗ+БП+ОС	60	0,80	1	22	26	375
16	16	3,8	10СЗ+БП+ОС	54	0,70	1	19	26	260
16	18	11,3	10СЗ+БП	65	0,80	1	21	24	350
16	27	5,4	10СЗ	87	0,60	3	21	32	230
16	27	5,4	10СЗ	87	0,60	3	21	32	230
11	1	22,0	10СЗК	59	0,75	1	22	24	350
81	6	5,3	10СЗ	62	0,70	1А	25	26	385
125	1	9,4	10СЗ+БП+ДЗ	58	0,60	1А	25	28	340
137	1	2,0	9СЗ1БП	53	0,80	1А	24	26	400
37	19	2,8	8СЗ2БП+ЛПД	57	0,70	1Б	28	32	405

В результаті проведення лісопатологічного обстеження даних насаджень виявлено, що дерева та їх групи ослаблені та відмирають в наслідок ураження інфекційними хворобами та пошкодження стовбуровими шкідниками. Ступінь ураження та пошкодження слабкий, характер всихання поодинокий, груповий та куртинний. Куртини починають заростати чагарниками та другорядними породами. По периметру куртин знаходяться стоячі та повалені дерева V – VI категорії стану, відпрацьовані стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). Коренева система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу. Дерев у міжсередковому просторі (III – IV категорії стану) мають вкорочену біло - зелену хвою, вкорочений приріст та ознаки пошкодження стовбуровими шкідниками з родини короїдів (верхівковий та шести зубчастий короїди, великий та малий соснові лубоїди). Відмічено дерева з плодовими тілами соснової губки, облямованого трутовика, березової губки, березового трутовика, несправжнього осикового трутовика та ознаками ураження кореневою губкою, раком сірянкою, бактеріальним раком водяною. В насадженнях присутні дерева зі зламаними стовбурами, верхівками, дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі.

Номер кварталу	Номер виділу	Номер підвиділу	Площа підвиділу, га.	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2016 року						
				склад	вік, років	повнота	бонітет	Середня висота, м	Середній діаметр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
77	3	1	4,1	10СЗ	87	0,56	1	26	30	331

При проведенні лісопатологічного обстеження даного насадження встановлено, що деревостани пошкоджені аваріями та стихійними лихами (вітровал та вітролом минулих років). Ступінь пошкодження насаджень слабкий, характер пошкодження поодинокий та груповий. В насадженнях присутні дерева зі зламаними стовбурами та вивалені з коренем, відмічено наявність дерев з підірваною кореневою системою, механічними пошкодженнями стовбурів та кореневих лап на 2/3 периметра і більше, дерева зі зламаним гіллям та верхівками. Також присутні окремі дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі та

дугоподібно зігнутими стовбурами. На зламаних та повалених, а також відмираючих деревах відмічено ознаки заселення стовбуровими шкідниками (верхівковий та шестизубчастий короїди, великий та малий соснові лубоїди, вусачі та златки) При закладанні палеток відмічено характерні входні та вихідні отвори, маточні та личинкові ходи, шлюбні камери камбіофагів та ксилофагів.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га.	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2016 року						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	Середня висота, м	Середній діаметр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
68	28	4,5	1 ЯР.4ДЗ4ЛПД2ОС 2ЯР. 4ДЗЗЯЗ2ЛПД1КЛГ	97/52	0,60/0,40	2	25/22	36/20	260/130
161	4	9,0	3ДЗ2ВЛЧ2БП2ОС1ЯЗ	67	0,60	1	24	28	240
158	13	12,4	5ЯЗ2БП2ОС1ВЛЧ+ДЗ	62	0,60	1А	27	32	260
5	18	17,4	3ДЗ2ЯЗ3ЛПД1ОС1КЛГ	62	0,70	1	26	32	305
5	19	8,6	4ЛПДЗДЗ2ЯЗ1ОС	62	0,70	1	24	28	305

В ході проведення лісопатологічного обстеження вищеперелічених ділянок встановлено, що дерева та їх групи ослаблені та відмирають внаслідок ураження хворобами та пошкодження стовбуровими шкідниками, ступінь ураження та пошкодження – слабкий та середній, характер розповсюдження дифузний та груповий. Виявлено характерні ознаки розповсюдження таких хвороб: несправжній дубовий трутовик, опеньок осінній, халаровий некроз, сірчано – жовтий трутовик, печіночниця звичайна, трутовик звичайний, несправжній осиковий трутовик, березовий трутовик та вертицильозне в'янення. Про що свідчить наявність стовбурових та комлевих гнилей, сухоостою, плодові тіла на стовбурах, всихаючі та всохлі водяні пагони, скелетні гілки, верхівки дерев. Ослаблені дерева (III - IV категорії стану) мають ознаки ураження стовбуровими шкідниками. В насадженнях присутні дерева вивалені з коренем, зі зламаними стовбурами, верхівками, дерева з нахилом 30⁰ і більше від вертикальної осі.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

В обстежених насадженнях виявлено пошкодження аваріями та стихійними явищами, осередки інфекційних хвороб та стовбурових шкідників, наявність яких значно ослаблює деревостани та негативно впливає на їх загальний санітарний стан, який на час обстеження можна характеризувати як незадовільний, збільшує можливість подальшого розповсюдження хвороб та шкідників. Зважаючи на пошкодження аваріями та стихійними явищами, біологічні особливості та ступінь розвитку, виявлених у вищеперелічених насадженнях інфекційних хвороб та стовбурових шкідників рекомендовано керуватись п. 12 - 26 «Санітарних правил в лісах України» провести у 2025 році заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркові санітарні рубки (на загальній площі **122,3 га**), з вилученням з деревостанів небезпечних, сухостійних дерев, дерев уражених стовбуровими та комлевими гнилями, відмираючих та дуже ослаблених дерев з ознаками пошкодження стовбуровими шкідниками, дерев з плодовими тілами дереворуйнівних грибів. Адже ліквідація наслідків аварій та стихійних явищ, попередження та недопущення подальшого розповсюдження інфекційних хвороб, розмноження стовбурових шкідників можлива тільки при своєчасному та обґрунтованому застосуванні комплексу заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Акт складено в 3 - х примірниках:

- 1 – ДСЛП «Харківлісозахист»;
- 2 – ДП «Борзнарайагролісгосп»;
- 3 – Північне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства.

Підписи:

 Е. В. Воробей
 В. М. Гордієнко